

Ελλάδα

Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΝΟΣ ΑΙΡΕΤΙΚΟΥ ΣΥΝΘΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ ΤΩΝ ΜΜΕ ΩΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ ΤΟΥΣ

Αλήτες, ρουφιάνοι ...αναξιοπαθούντες

Πότε ακριβώς πρωτοεισήχθη το «αλήτες, ρουφιάνοι, δημοσιογράφοι»; Οι μαρτυρίες αποκλίνουν. «Το πρωτόκουστο το Νοέμβριο του 1995, λίγες μέρες πριν από την επέτειο του Πολυτεχνείου, σε φοιτητική πορεία», επιμένει συνάδελφος. «Κάποιος είπαν επιτεθεί σε φωτορεπόρτερ, ένα μικρό φοιτητών τον προστάτασε και αιμάτωσε μετά οι ίδιοι φοιτητές φώναξαν «Αλήτες, ρουφιάνοι, δημοσιογράφοι».

Ο Νοέμβριος του 1995, ο μήνας της ομαδικής σύλληψης των «πεντακόσμων» καταλήψιων του Πολυτεχνείου, μπορεί να μην ήταν απαραίτητα η πρώτη φορά που καταγράφηκε δημόσια το συγκεκριμένο σύνθημα. Όμως εκείνη τη χρονιά καθιερώθηκε ευρύτερα και διεκδικήσε μια σχεδόν ισότιμη θέση με το ήδη κατοχυρωμένο «Μπίτσου, γουρούνια, δολοφόνοι». Τις μήνιμες της από εκείνες τις μέρες ανασύρει και μια νεαρή, τότε, συνάδελφος: «Βρισκόμαστε την επομένη των συλλήψεων στην Αφράλεια. Αναζητούμε φίλους, γνωστούς, αγνώστους, ψάχνουμε στα κελιά, απαιτούμε ή και παρακαλούμε να μας δείξουν κάτι άθλιες χειρόγραφες λίστες με τα ονόματα των ταραξιών... Καμιά-δύο φορές μίς απειλούν ότι θα μας χύσουν αν εμάς μέσα. Τελικά μας δίδουνουν.

Ντροπή μαζί με οργή

«Στην έξοδο, παντού γύρω, στα σκαλιά και στα πεζοδρόμια της Αλεξάνδρας οι χθονίοι «αντιδραστικοί» είναι ακόμη εκεί. Και μαζί τους και οι οικογένειες των προσαχθέντων. Και όλοι μαζί ουρλιάζουν συντονισμένα «Αλήτες, ρουφιάνοι, δημοσιογράφοι» και μετά «Μπίτσου, γουρούνια, δολοφόνοι», ξανά και ξανά... Δεν έχω βρει ποτέ σε ωστικό κείμενο, αλλά φαντάζομαι ότι κάπως έτσι θα το νόησε». Ένα χτύπημα, τόσο βαθύ, που ένωσα να κεντρίσει το πετό μου. Ντροπή μαζί και οργή. Το αναγνώρισα το σύνθημα και το χάρηκα κι εγώ και την ίδια ώρα το οσάχηκα. Ηθέλα να το ξέρω, αλλά δεν ήθελα να το ακούω. Από τότε δεν δηλώνω ποτέ «δημοσιογράφος», έλαγα ότι δουλεύω στην Ελευθεροτυπία, έτσι γενικά...» Πηγαίνοντας το ρολόι του χρόνου πιο πίσω, θα έπαιρνα όρκο ότι το ίδιο

σύνθημα είχε ήδη ακουστεί στις μαθητικές καταλήψεις του '90-91. Μετά τη δολοφονία του καθηγητή Νίκου Τεμπονέρα από παρακρατικούς στην Πάτρα τον Ιανουάριο του 1991, φωντάνει η οργή μαθητών και φοιτητών ενάντια και στα φιλοκυβερνητικά ΜΜΕ που υποδούλωναν τις βίαιες «ανακαταλήψεις» σχολείων από στελέχη της ΟΝΝΕΔ και «αγανακτισμένους πολίτες». Η φωτογραφία νεαρού διαδηλωτή που καίει δημοσίως ένα φύλλο του «Ελευθερο Τύπου» στη μεγάλη πανεκπαιδευτική πορεία της 1ης Ιανουαρίου του 1991 θυμίζει εποχές που η έντυπη δημοσιογραφία πρωταγωνιστούσε, τουλάχιστον όσο η τηλεοπτική, στη διαμόρφωση και τη συντήρηση της διαστρέβλωσης της κοινής γνώμης. Είχαν προηγηθεί σύνθημα όπως «Το κρέας σκοτώνει και ο Τύπος το βουλώνει» και «Μην πιστεύεις τις εφημερίδες, λένε ψέματα», σύνθημα που αποτυπώθηκε και σε πανό στην κατάληψη του Πολυτεχνείου μετά τη δολοφονία του 15χρονου Μιχαήλ Καλιτζά το Νοέμβριο του 1985.

Γενούν παραμένει ότι στο πρώτο

Τώρα που η απλήρωτη εργασία και η ανεργία κυριαρχούν στα ΜΜΕ, είναι δύσκολο οι «αλήτες ρουφιάνοι» του χτες να μετατραπούν σε ώριμα τέκνα της οργής του σήμερα

μιας της δεκαετίας του '90 παρατηρήθηκαν εμπρησμοί τηλεοπτικών βαν, φραστικές και οωματικές επιθέσεις σε καμεράν, φωνάζονταν όλο και πιο συχνά σύνθημα ενάντια σε δημοσιογράφους και κανάλια που δρούσαν ως τηλε-εισαγγελείς. Ταυτόχρονα δυνάμωσε και άρχισε να αρθρώνεται με πιο εμπρηστικωμένο λόγο η κριτική στους μηχανισμούς χειραγώγησης των ΜΜΕ. Οσο μεταφέρεται στην Ελλάδα το τηλεοπτικό μοντέλο του «μπερλουσκονισμού», όσο οι κυριακτικές εφημερίδες μετατρέπονται σε σακαυλές προφορών

και διανομείς κουπονιών, όσο κρατική και ιδιωτική διαφήμιση, χρηματιστήριο και τραπεζικά δάνεια δημιουργούν μια φαινομενική επίφαση ευμάρειας τόσο γιγαντώνεται η βιομηχανία των ΜΜΕ και αυξάνεται ο αριθμός των απαγορευμένων σε αυτήν. Με ανάλογους ρυθμούς, αλλά λιγότερο φανερά, διογκώνονται η επισφάλεια, ο ανταγωνισμός και η εξοικονόμηση ως κυρίαρχο μοντέλο απασχόλησης για τους νεοεισερχόμενους. «Μπίτσου, τι-βι, νεοναζί, όλα τα καθάρματα δουλεύουνε μαζί» και «Εργασιακή τι-βι, ασπρόμαυρη ζωή» ήταν μερικά από τα σύνθημα που χαρακτήριζαν το δεύτερο μισό της δεκαετίας του '90.

Κανόνια και απολύσεις

Κάπως έτσι, αρκετές αθέσιες και λιγότερο αθέσιες δημοσιογραφικές γκάφες και «ρουφιανίσματα» αρθρώνεται, που καταπνίγουν τις όποιες ευγενείς σελίδες της ελληνικής δημοσιογραφίας, φτάνοντας στο δισεκότο 2012. Το «Αλήτες, ρουφιάνοι δημοσιογράφοι» δεν ακουγόταν τόσο συχνά στο δρόμο, καθώς οι επώνυμοι δημοσιογρά-

φοι που προσελκύουν την μίμνη του κοινού δεν τολμάνε να κυκλοφορήσουν δημόσια χωρίς συνοδεία φουσκωτών.

Σήμερα, που τα εκδοτικά κανόνια, η απλήρωτη εργασία και οι απολύσεις ανεβάζουν την ανεργία στα ΜΜΕ σχεδόν σε επίπεδα ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης, είναι λίγο δύσκολο οι «αλήτες ρουφιάνοι» του χτες να μετατραπούν σε ώριμα τέκνα της οργής του σήμερα.

Οι αγώνες και τα πειράματα αυτοδιαχείρισης σε ΜΜΕ που κλείνουν ή απολύουν, με χαρακτηριστικά παραδείγματα κινητοποιήσεις σε Αλτερ, Ελευθεροτυπία, Κόμο του Επενδυτή και στη δημόσια ραδιοτηλεόραση, δείχνουν ότι δεν είναι όλοι οι δημοσιογράφοι ρουφιάνοι-ή μήπως το αντίθετο;

Ταυτόχρονα η αλλοτριωμένη νοοτροπία εργαζομένων στον Τύπο ως ένα είδος διαμεσολαβητή μεταξύ εξουσίας και κοινής γνώμης, κυρίως η ψευδαίσθηση ότι οι δημοσιογράφοι αποτελούν κάποια προνομιακή κάστα που θα μείνει αλόκληρη από την κρίση, αφού πρώτα κάνουν τε-αναγκαίες υποχωρήσεις στο περικυκλωμένο της δουλειάς αλλά και στα εργασιακά τους δικαιώματα, όλα αυτά εξακολουθούν να δίνουν τον τόνο σε ένα επάγγελμα στο οποίο απασχολούνται δεκάδες χιλιάδες εργαζόμενοι, αλλά μόλις ένα στους πέντε έχει συνδικαλιστική εκπροσώπηση!

Ισως αυτό εξήγησε τη μετατροπή του συνθήματος «Αλήτες, ρουφιάνοι δημοσιογράφοι» στο παραλλαγμένο «Αλήτες, ρουφιάνοι, εργοδοτικοί». Αυτό το σύνθημα φωνάχτηκε σε μερικές εκδοτικό συγκρήματα του βελίων προστίειν στη διάρκεια παρεμβάσεων ενάντια στις εκδικητικές απολύσεις συνδικαλιστών και υποψηφίων αριστερών παρατάσεων, υποδεικνύοντας από την απειλή ότι «έρχεται οφθαλμικά κινηματική».

Εκτοτε έχουν έρθει όχι μία αλλά πολλές σφαλάρες, όχι κινηματικές αλλά εργοδοτικές. Ξεκίνησαν από το ξήλωμα των εννοιολογικών φωνών στα ΜΜΕ, αλλά παρήσαν οθράνα αδιακρίτως ανήσυχους και φίλησυχους, κινηματικούς και εργοδοτικούς εργαζόμενους στον Τύπο.

Διαβάστε:

http://www.iiospress.gr/iios1995/iios19952_02a.htm

Απερίγραστα στο «Κινητή της Κάμερας» της δημοσιογραφικής ομάδας του Ιού, το Δεκέμβριο του '95.

Δείτε:

http://rattalipsisieia.blogspot.com/2011/07/blog-post_33.html

Κείμενα και βίντεο από την παρέμβαση στο συγκρήματα Πήλας, του Ιουλίου του 2011. Σε βίντεο ακούγεται το σύνθημα «Έρχεται οφθαλμικά κινηματική, αλήτες, ρουφιάνοι, εργοδοτικοί».